

Otyłość to choroba. Liczmy kilogramy

Rocznie z powodu chorób związanych z nadwagą i otyłością umiera ponad 2,5 mln osób na świecie. Aż 61% Polaków ma problem z nadmierną masą ciała. 21% kobiet i 28% mężczyzn choruje na otyłość. Otyłość to choroba, a nie problem estetyczny. Chorzy na otyłość narażeni są na ciężki przebieg choroby Covid-19. Aż 50% Polaków nie uprawia żadnego sportu.

Czym jest styl życia?

Koncepcja Marca Lalonde'a wyróżnia 4 grupy czynników mających wpływ na stan zdrowia: styl życia (55%), środowisko życia (20%), czynniki biologiczno-dziedziczne (15%), organizacja opieki zdrowotnej (10%). Styl życia jest głównym czynnikiem wpływającym na zdrowie człowieka i w szczególności obejmuje: sposób odżywiania, aktywność fizyczną, umiejętność radzenia sobie ze stresem, stosowanie używek, czy unikanie czynników ryzyka.

Czynniki rozwoju otyłości

Mechanizmy prowadzące do otyłości są złożone i wielokierunkowe. Wyróżniamy wśród nich czynniki środowiskowe, uwarunkowania genetyczne, elementy kulturowe, styl życia. Kluczowym w rozwoju otyłości jest długotrwałe zaburzenie bilansu energetycznego. Ma na to wpływ wiele aspektów:

- siedzący tryb życia i niedostateczna aktywność fizyczna połączona z nadwyżką energii pochodzącej z pożywienia;
- zwiększona gęstość energetyczna diety – tzw. „dieta zachodnia” – nadmierne spożycie tłuszczu ogółem, tłuszczów zwierzęcych, cukrów rafinowanych, żywności wysokoprzetworzonej;
- nieprawidłowe nawyki żywieniowe;
- zaburzenia odżywiania;
- czynniki psychologiczne (stres, napięcie emocjonalne, depresja);
- nieprawidłowe żywienie u kobiet ciężarnych;
- niewłaściwe żywienie w okresie niemowlęcym i dziecięcym;
- rodzinne skłonności do otyłości oraz czynniki genetyczne (np. choroby);
- uszkodzenie jąder brzuszno-przyśrodkowych podwzgórza (otyłość pochodzenia podwzgórzowego);
- przyczyny endokrynologiczne (np. niedoczynność tarczycy, zespół wielotorbielowatych jajników, hiperinsulinizm)
- przyjmowanie niektórych leków (np. trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne, sole litu, pochodne sulfonilomocznika, insulina, kortykosteroidy).

Otyłość

Otyłość to nieprawidłowe lub nadmierne nagromadzenie tkanki tłuszczowej w organizmie, które ma negatywny wpływ na zdrowie. Do określenia stopnia otyłości najczęściej stosuje się wskaźnik masy ciała (ang. **BMI, Body Mass Index**).

Zakresy wartości BMI:

- mniej niż 18,4 – niedowaga
- 18.5 – 24,9 – prawidłowa waga
- 25 – 29,9 – nadwaga
- 30 – 34,9 – I stopień otyłości
- 35 – 39,9 – II stopień otyłości
- powyżej 40 – otyłość olbrzymia

Profilaktyka otyłości

Zdrowe żywienie

- Spożywaj regularnie 4-5 mniejszych posiłków dziennie, bazuj na żywności o niskim indeksie glikemicznym.
- Wybieraj produkty bogate w błonnik (warzywa, owoce, pełnoziarniste produkty zbożowe, nasiona roślin strączkowych), kwasy omega-3 (olej rzepakowy i lniany, ryby, orzechy, pestki i nasiona), wapń (chude produkty mleczne), selen (orzechy brazylijskie, tuńczyk, łosoś, jaja kurze, ryż).
- Ogranicz spożywanie produktów wysokoprzetworzonych, wysokokalorycznych, bogatych w tłuszcze (szczególnie tłuszcze nasycone), sól kuchenną, cukier.
- Pij wodę, co najmniej 1,5 do 2 l na dobę.

Regularna aktywność fizyczna

- Zwiększ aktywność fizyczną i wykonuj regularne ćwiczenia wzmacniające mięśnie.

Jak polubić aktywność fizyczną?

- Znajdź motywację, dzięki niej ćwiczysz chętniej. Chcesz schudnąć, lepiej się poczuć lub wyglądać atrakcyjniej? Im więcej powodów, tym lepiej.
- Wybierz taki rodzaj aktywności, który najbardziej lubisz. Jest w czym wybierać: bieganie, taniec, joga, tai chi, pilates, nordic walking, rower czy długie spacery.
- Unikaj przetrenowania; na początku ćwicz 3 x w tygodniu po 30 minut. Następnie wydłużaj czas ćwiczeń i zwiększaj ich intensywność.
- Pamiętaj o prawidłowym żywieniu i pij codziennie 2 litry wody, a przy intensywnym wysiłku zwiększ przyjmowanie płynów o 400-800 ml.

Zdrowy i higieniczny styl życia.

- Ograniczaj stres, zadbaj o odpowiednią długość i jakość snu.
- Unikaj używek (nikotyna, alkohol, środki psychoaktywne).

Przydatne linki

[Diety NFZ](#)

[8 tygodni do zdrowia](#)

[Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej](#)

Materiał przesłany przez NFZ w związku z akcją - „Środa z profilaktyką”.

Drukuj